

tillstaaet dem en nogenlunde tilstrækkelig Godtgjørelse.

Den for Stævningmændene foreslaaede Godtgjørelse er den samme, som for lignende Forretninger er tillagt dem ved Forordningen af 29de Jult 1846 § 70, og synes i og for sig passende.

Ad § 12.

Med Hensyn til Uredelsen og Fordelingen mellem Parterne af Omkostningerne ved de afholdte Forretninger, har Landbocommissionen bemærket, at de Regler, som angaaende Omkostningerne ved Tiendecommissionernes Forretninger indeholdes i Forordningen af 8de Januar 1810, § 23, 4de Post, neppe ubetinget fortjene at følges, men at det snarere burde antages som Regel, at det hele Omkostningsbeløb ikke skulde paalægges den ene Part, med mindre han skjønnes at have været villig til Forlig, men at i modsat Fald Omkostningerne burde fordeles mellem begge Parterne, og at iøvrigt de herhen hørende Spørgsmaal maatte overlades til den bestfittede Afsløsningsautoritets Afgjørelse.

Ministeriet maa imidlertid ansee det misligt at bestemme, at den Part, der skjønnes at have været villig til Forlig, skal udrede hele Omkostningsbeløbet, idet et saadant Skjøn altid maa blive mere eller mindre vilkaarligt, da navnlig — hvad ogsaa af Landbocommissionen er bemærket — den Omstændighed, at Modpartens Paastand i sin Heelhed tages til Følge, ingenlunde afgiver et Beviis paa Villie til Forlig hos den ene Part. Det er derfor anseet rettest som almindelig Regel at foreslaae, at samtlige Omkostninger skulle fordeles lige mellem Parterne, dog efter Afsløsningsmændenes eller den overordnede Commission's nærmere Afgjørelse.

Skjøndt det formeentligt følger af Lovgivningens almindelige Bestemmelser, at de ved de omhandlede Kjendelser bestemte Omkostninger, ligesom andre paa lignende Maade fastsatte Omkostninger, kunne inddrives ved Udpantning, har Ministeriet dog, da dette i alt Fald ikke er utvivlsomt, anseet det rettest at foreslaae en udtrykkelig Bestemmelse herom.

Ad § 13.

Det er i sin Tid af Ministeriet yttret, at

det vilde være en naturlig Følge af den paa-tænkte Lov, at de Begunstigelses, navnlig Tilladelse til Indtagelse af Bøndejord under Hovedgaarde eller til anden fri Benyttelse, hvorved der hidtil er virket til Høveriets frivillige Afløsning, for Fremtiden maatte bortfalde; men det er derhos bemærket, at den Ubillighed, som dette formeentligt vilde være mod dem, der et blot havde begyndt, men derhos vare fremskredne med frivillig Afstæffelse af Naturalhøveriet, i det Væsentlige kunde undgaaes ved en Bestemmelse om, at de hidtil gjældende Begunstigelses skulde med nogen Modification vedblive i et kort Aaremaal, efterat den paa-tænkte Lov var udkommen.

Landbocommissionen har imidlertid paa det Bestemteste fraraadet, at de omhandlede Begunstigelses skulde vedblive, efterat en ny Lov om en tvungen Afløsning er udkommen.

Da Ministeriet nu maa antage, at ethvert tilborligt Billighedshensyn til de paa-gjældende Godseiere er fyldestgjort ved en Bestemmelse om, at den nye Lov skal i saa Henseende være uden Indflydelse i de Tilfælde, hvor Høveriet allerede inden dens Udstedelse maatte være hævet, er Paragraphen affattet i Overensstemmelse hermed.

Udkast til en Lov om Afløsning af det Pligtarbejde, der forinden Udstedelsen af Forordningen af 27de Mai 1848 er betinget af Huse og Boliger paa Landet.

§ 1.

Alt Pligtarbejde, der for Tiden lovligt er betinget som Vederlag for Overdragelsen af Huse, med eller uden Jord, eller Boliger paa Landet, det være sig i Leie, Fæste, Arvefæste eller til Selveidom, af andre end dem, der staae i fast Tjeneste hos den, der er berettiget til Arbejdet, skal herefter kunne afløses mod et billigt aarligt Vederlag, naar den Arbeidspligtige begjærer det.

§ 2.

Naar de Vedkommende ikke mellem sig kunne blive enige om Afløsningen, skal denne, ifølge Begjering af den Arbeidspligtige, ordnes ved offentlig Foranstaltning.

Til den Ende udnævnes af Kongen en